Malmö stad
Kommunstyrelsen

Datum
2026-10-20
Adress
Kalendegatan 1
Diarienummer
STK-2026-1068

Yttrande

Till
Klimat- och
näringslivsdepartementet

Remiss Klimat- och näringslivsdepartementet - Vägen mot utfasning (SOU 2026:33)
KN2026/01175

Sammanfattning
Malmö stad välkomnar utredningens ambition att skapa långsiktiga förutsättningar för omställningen till ett fossilfritt samhälle och bedömer att flera av de föreslagna styrmedlen kan bidra till att Sverige når såväl etappmålen till 2030 som det långsiktiga klimatmålet om nettonollutsläpp senast 2045. Malmö stad anser att utredningens fokus på elektrifiering, förnybara drivmedel och långsiktiga styrmedel är viktiga delar i denna omställning.

Yttrande
Malmö stad välkomnar utredningens ambition att skapa långsiktiga förutsättningar för omställningen till ett fossilfritt samhälle och bedömer att flera av de föreslagna styrmedlen kan bidra till att Sverige når såväl etappmålen till 2030 som det långsiktiga klimatmålet om nettonollutsläpp senast 2045. Utredningens fokus på elektrifiering, förnybara drivmedel och långsiktiga styrmedel är viktiga delar i denna omställning.

Malmö stad delar utredningens bedömning att elektrifiering kommer att vara en central del av omställningen till ett fossilfritt transportsystem och ser goda möjligheter att successivt ställa om stora delar av den egna fordonsflottan. Samtidigt kvarstår utmaningar för vissa tunga fordon, arbetsmaskiner och verksamhetskritiska funktioner där tekniska eller operativa förutsättningar ännu begränsar omställningstakten. För att möjliggöra en kostnadseffektiv omställning är det viktigt att styrmedlen är långsiktiga, teknikneutrala där så är lämpligt och ger tillräckliga förutsättningar för investeringar i såväl fordon som ladd- och energiinfrastruktur. En ökad elektrifiering förutsätter utbyggnad av elnät och tillgång till effekt. Flexibilitet och effektiv användning av befintlig nätkapacitet är därför också viktiga förutsättningar för att möjliggöra en snabb och kostnadseffektiv omställning

Nedan följer Malmö stads synpunkter på utredningens olika delar.

9. Förslag för omställning av fordonsflottan och arbetsmaskiner

Malmö stad delar utredningens bedömning att elektrifieringen av fordonsflottan är en central del i omställningen till ett fossilfritt transportsystem. Samtidigt vill Malmö stad framhålla att elektrifiering i sig inte löser de utmaningar som följer av ett stort utrymmesanspråk från biltrafiken, särskilt i växande storstäder. För den fysiska planeringen innebär elektrifieringen bland annat behov av utbyggd laddinfrastruktur för personbilar, godsfordon, kollektivtrafik och arbetsmaskiner samt en nära samordning mellan energi-, transport- och markanvändningsplanering.

Malmö stad ser positivt på att utredningen lyfter fram transporteffektivitet som ett komplement till elektrifieringen. Malmö stad vill dock betona vikten av att begreppet transporteffektivitet konkretiseras. För stadsutveckling och fysisk planering innebär transporteffektivitet att resor och transporter i ökad utsträckning sker med trafikslag som använder energi, mark och infrastruktur mer effektivt. Malmö stad anser därför att omställningen behöver omfatta både elektrifiering av vägtransporter och en successiv överflyttning av resenärer och gods till kapacitetsstarka, yteffektiva och elektrifierade trafikslag. För persontransporter innebär detta förbättrade möjligheter att resa med tåg, kollektivtrafik och cykel. För godstransporter handlar det om att stärka järnvägens konkurrenskraft och skapa bättre förutsättningar för intermodala transporter där järnväg och sjöfart kan ta en större andel av transportarbetet. Malmö stad anser att omställningen till ett fossilfritt transportsystem tydligare behöver lyfta sjöfarten. Vid sidan av elektrifieringen av vägtransporter finns betydande potential att minska utsläppen genom elektrifiering av hamnverksamhet, arbetsfartyg, färjetrafik och andra delar av sjöfarten där tekniken är lämplig. Sjöfartens roll bör även ses utifrån transporteffektivitet. En överflyttning av godstransporter från väg till järnväg och sjöfart kan bidra till minskad klimatpåverkan, minskad belastning på vägnätet och ett mer robust transportsystem.

Malmö stad vill särskilt framhålla att investeringar i spårinfrastruktur är en central förutsättning för omställningen. Utbyggd kapacitet för lokal, regional, nationell och internationell spårtrafik möjliggör en ökad andel långväga resor och arbetspendling på spår, vilket kan minska beroendet av bilresor och i sin tur minska användandet av fossilfritt bränsle. För Malmö är väl fungerande spårförbindelser av avgörande betydelse för ett hållbart transportsystem. Malmö stad anser därför att statens arbete med ett fossilfritt transportsystem bör omfatta såväl styrmedel för elektrifiering som långsiktiga styrmedel och investeringar som främjar överflyttning av människor och gods till järnväg, spårtrafik, kollektivtrafik och cykel.

9.2.4 Förenkla reglerna för införande av miljözoner med nollutsläppsfordon

Malmö stad bedömer att ett eventuellt genomförande av förslaget om att dela upp befintlig miljözon klass 3 i två zoner kan medföra sämre efterlevnad. Malmö stads bedömning är att det redan idag råder tveksamheter om vad som gäller för respektive klass och att ytterligare en klass riskerar att skapa mer missförstånd. Malmö stad anser att begreppet miljözon behöver förtydligas.

9.3.2 Förläng och samordna klimatpremien för arbetsmaskiner

Malmö stad ser positivt på att klimatpremien för arbetsmaskiner förlängs och samordnas. Malmö stad bedömer att även tillgången till laddinfrastruktur och

energilagring är viktig i sammanhanget. För att påskynda elektrifieringen av arbetsmaskiner fordras flexibla lösningar för laddning som möjliggör såväl laddning med låg effekt av arbetsmaskiner som lagring av energi för snabbladdning vid behov. Sådana lösningar kan bidra till att jämna ut effektuttaget och minska behovet av hög tillgänglig laddeffekt.

10. Förslag på området reduktionsplikt

10.2.1 Nya nivåer i reduktionsplikten

Malmö stad ser positivt på förslaget att öka reduktionsplikten och vill framhålla att föreslagna styrmedel behöver vara långsiktiga och förutsägbara för att de ska kunna driva investeringar, teknikutveckling och innovation, samt för näringslivets möjligheter att genomföra omställningen.

10.3.1 Ett gemensamt krav ställs på diesel och bensin

Malmö stad ser positivt på gemensamt inblandningskrav för bensin och diesel. Utredningen föreslår att regeringen ska ges möjlighet att tidsbegränsat ge anstånd med reduktionsplikten vid allvarliga marknadsstörningar. I dagsläget finns ingen möjlighet för regeringen eller ansvarig myndighet att temporärt justera reduktionskravet. Justeringar måste därför genomföras med lagändring vilket tar lång tid och utredningen bedömer att det riskerar att minska styrmedlets långsiktighet. Malmö stad förstår anledningen till förslaget anser att definitionen av ”allvarliga marknadsstörningar” behöver förtydligas.

10.3.3 Rena och höginblandade förnybara drivmedel bör inkluderas i reduktionsplikten

Malmö stad ser positivt på utredningens förslag att analysera möjligheten att införliva energigaser i reduktionsplikten genom att ersätta nuvarande skattenedsättning för biogas med ett särskilt inblandningskrav. Idag sker skattenedsättning för biogas genom retroaktiv ansökan, vilket medför administrativ börda. Malmö stad bedömer att en alternativ reglering utformad med lägre administrativa krav kan bidra till ökad kostnadseffektivitet och ett mer ändamålsenligt genomförande av omställningen.

11. Förslag på energiskatteområdet

11.2.3 Ny struktur för beskattningen av uppvärmningsbränslen

Malmö stad ställer sig positiv till en lägre skattenivå för uppvärmningsbränslen, eftersom det bedöms kunna motverka en alltför kraftig kostnadsökning för värmeproduktionen i samband med att ETS 2 införs. Malmö stad vill betona vikten av att den nya skattestrukturen inte får ge upphov till en omotiverad snedvridning mellan fjärrvärmeanläggningar av olika storlek, mot bakgrund av att mindre förbränningsanläggningar kopplade till fjärrvärmenät från 2026 har exkluderats ur ETS 1 medan större anläggningar kvarstår inom systemet. Malmö stad efterfrågar ett förtydligande av hur den slutliga skattenivån och nedsättningens storlek ska fastställas, samt hur konkurrensneutraliteten mellan fjärrvärme och individuell uppvärmning ska säkerställas på sikt.

11.3.1 Höjd beskattning av bensin och diesel

Malmö stad ser positivt på förslaget om en höjd energiskatt på bensin med 1,80 kronor per liter och på diesel med 1 800 kronor per kubikmeter från den 1 januari 2028. En förstärkt prisrelation mellan flytande drivmedel och el är avgörande för att påskynda elektrifieringen av fordonsflottan och för att stärka incitamenten för energieffektivisering. Förslaget bedöms ligga i linje med Malmö stads miljö- och klimatmål och den omställning som staden arbetar för.

11.3.2 Höjd beskattning av naturgas och gasol som drivmedel

Malmö stad har inga invändningar mot förslaget att naturgas och gasol som används som drivmedel ska beskattas på samma nivå som motsvarande bränslen för uppvärmning. Malmö stad ser förslaget som en ändamålsenlig del av en mer enhetlig och konsekvent energibeskattning.

11.3.3 Sänkt energiskatt på el

Malmö stad ser positivt på förslaget om en sänkt energiskatt på el med 20 öre per kWh från den 1 januari 2028. En sänkt elskatt är enligt Malmö stads bedömning en förutsättning för en ökad elektrifieringstakt i samhället som helhet – inte enbart inom fordonsflottan, utan även inom industri, uppvärmning och övriga sektorer där el ersätter fossila bränslen. En lägre beskattning av el stärker samtidigt förutsättningarna för en fortsatt utbyggnad av förnybar elproduktion. Malmö stad vill framhålla att prisrelationen mellan el och fossila alternativ är central för omställningstakten.

11.3.4 Återbetalning av energiskatt på el för laddning av tunga lastbilar och bussar

Malmö stad välkomnar att möjligheten att återbetala energiskatten på el vid laddning av tunga lastbilar och tunga bussar analyseras vidare. En sådan åtgärd skulle kunna stärka de ekonomiska förutsättningarna för en fortsatt elektrifiering av tunga transporter, och Malmö stad ser positivt på att frågan blir föremål för ytterligare utredning. Den framtida transportkorridoren från Tyskland, via Danmark genom kan komma att leda till ökade volymer av tunga transporter och med det, behov av tung laddinfrastruktur.

11.5.1 En ny grund för skattenedsättning för avancerade biodrivmedel bör på sikt analyseras vidare

Malmö stad välkomnar utredningens förslag om att analysera en nedsättning av energiskatten på el för tunga elfordon.

12. Förslag för en trygg försörjning av flytande drivmedel under utfasningen

12.2 Bedömning avseende Sveriges drivmedelsberedskap under utfasningen

Malmö stad instämmer i vikten av en trygg försörjning av flytande drivmedel under utfasningen, i så väl fredstida krisläge som vid höjd beredskap. I dagsläget är samhället fortfarande beroende av flytande drivmedel för till exempel snöröjning, hemtjänst och blåljusmyndigheter. Kommuner har samhällsviktiga verksamheter som i vissa fall även framöver kommer att vara beroende av flytande drivmedel, exempelvis för reservkraft, transportabla nödkraftverk, arbetsmaskiner och vissa transporter där elektrifiering ännu inte är praktiskt eller ekonomiskt möjlig. Malmö stad ser därför positivt på

utredningens förslag som syftar till att säkerställa en trygg försörjning av flytande drivmedel under utfasningsperioden.

12.3.1 Pumplagen har spelat ut sin roll

Malmö stad ställer sig tveksam till utredningens slutsats att pumplagen har spelat ut sin roll och ska upphöra vid utgången av 2027. Malmö stad anser att det i stället vore lämpligt att undersöka om laddinfrastruktur för elfordon kan inkluderas i pumplagen.

13. Förslag för ökad acceptans och kompensation

13.3 Energi- och klimatrådgivningen föreslås få utökad finansiering

Malmö stad ser positivt på förslaget om ökade anslag till kommunernas klimat- och energirådgivning. Malmö stad anser att rådgivningen är viktig för att undanröja kunskapshinder för hushåll och små och medelstora företag. Malmö stad vill lyfta vikten av fortsatta statliga medel som Klimatklivet, då investeringsstöd ofta är en nyckel för att realisera de potentialer som kan identifieras genom en rådgivning. Malmö stad bedömer att den förstärkta rådgivningen utgör ett värdefullt komplement till stadens eget arbete med energieffektivisering och energikunskap.

13.4 Anslaget för elbilspremien föreslås höjas för att möta efterfrågan på bidraget

Malmö stad välkomnar att anslaget till elbilspremien höjs för att möta efterfrågan på bidraget, vilket bedöms bidra till en ökad elektrifiering av fordonsflottan. Malmö stad vill framhålla att Malmö stads rådighet över hushållens och företagens fordonsval är begränsad. En fortsatt elektrifiering är i hög grad beroende av nationella styrmedel och ekonomiska incitament, och Malmö stad ser därför fortsatta nationella insatser på området som avgörande. Malmö stad bedömer att elbilspremien är en viktig del i att öka elektrifieringen av fordonsparken men borde utformas mer generellt och inte bara riktat till vissa delar av landet. Andelen nya elbilar i Malmö har stagnerat de senaste åren. En elbilspremie som även inkluderar Malmö skulle kunna öka takten i elektrifieringen i staden och därmed bidra till klimatomställningen.

Ordförande [Förnamn Efternamn]

[Fyll i titel] [Förnamn Efternamn]

[Här anger du om det finns reservationer/särskilda yttranden.]